

ANEMOV PREDLOG OSNOVNIH POSTAVKI PRI UTVRĐIVANJU MERA ZA PODRŠKU RAZVOJA MEDIJSKOG SEKTORA

Imajući u vidu činjenicu da prošlogodišnji set Vladinih mera za pomoć medijima u uslovima krize nije dao očekivane rezultate, zbog čega se urušavanje medijskog sistema nastavlja i u 2010. godini, ANEM je pripremio ovaj predlog koji Vam dostavljamo, smatrajući da i dalje postoji neophodnost da se odgovarajućim merama utiče na poboljšanje situacije u medijskom sektoru. On sadrži osnovne postavke, za koje smatramo da nužno treba da budu polazište pri definisanju konkretnih mera. Iako smo svesni da sve predloženo nije u isključivoj ili neposrednoj nadležnosti Vlade, smatramo da bi već sama činjenica da je Vlada pošla od ovakvih postavki prilikom utvrđivanja mera za podršku razvoja medijskog sektora, bila jasna i preko potrebna poruka medijima da je težina njihovih problema pravilno shvaćena i da će država ovog puta učiniti sve što je potrebno za poboljšanje njihove situacije.

I IZRADA STRATEGIJE RAZVOJA MEDIJSKOG SEKTORA

ANEM smatra da je jedan od razloga sadašnjeg neodrživog stanja na medijskoj sceni u Srbiji nekonzistentna medijska politika države i odsustvo jasne i najširim društvenim konsenzusom prihvaćene strategije razvoja medijskog sektora. U tom smislu ANEM podržava svaku aktivnost koja je usmerena u pravcu donošenja takve medijske strategije, pa tako i izradu studije o medijskoj situaciji u Srbiji, koju za potrebe Ministarstva kulture finansira Delegacija Evropske komisije u RS, kao osnov za donošenje medijske Strategije. Međutim, činjenica da je strategija odavno trebalo da bude doneta, nameće potrebu da se nezavisno od rada na navedenoj studiji, ostale pripremne radnje za izradu medijske strategije bez odlaganja sprovedu. Stoga, ANEM smatra da je neophodno da Vlada bez odlaganja održi sastanak sa predstavnicima medijskog sektora, medijskih i novinarskih udruženja, kako bi zajednički utvrdili sastav i mandat radne grupe za izradu Strategije, precizne rokove za početak i okončanje rada na nacrtu, te principe i vrednosti koje se žele zaštititi u oblasti informisanja. Nakon toga, neophodno je da Vlada odmah imenuje članove radne grupe, kao nosilac posla i garant ozbiljnosti, kako rada na Strategiji, tako i odgovornog pristupa njenoj kasnijoj implementaciji. Neophodno je da Vlada obezbedi punu i pravovremenu informisanost svih

nadležnih organa o radu radne grupe, ali i asistenciju radnoj grupi, kako bi se obezbedila dostupnost svih relevantnih informacija i kako bi se izbeglo dalje donošenje propisa iz različitih oblasti koji bi bili u koliziji sa medijskim propisima ili sa principima i vrednostima koje se žele zaštititi u oblasti informisanja.

Do usvajanja Strategije, donošenje ili izmena propisa, bez obzira na obim u kome se izmene vrše, koji na bilo koji način zadiru u oblast medija, mora da podrazumeva i prethodno vođenje javne rasprave, uz obavezno učešće predstavnika medijskog sektora i članova radne grupe za izradu Strategije, kako bi se izbeglo usvajanje propisa za koje bi se moglo očekivati da će biti neusklađeni sa osnovnim postavkama buduće Strategije razvoja medijskog sektora. To posebno važi za medijske zakone, naročito one čiji je predlagač Vlada.

II   ONEMOGUĆAVANJE RADA NELEGALNIH EMITERA

Dobijanjem objedinjenih dozvola za emitovanje programa (RRA i RATEL) garantovano je da će frekvencije koje su dodeljene biti čiste i da emiteri sa legalnim dozvolama neće imati smetnje pri radu. Iako je prošlo skoro četiri godine od dobijanja prvih dozvola, mnogi emiteri imaju smetnje na terenu. Iako su se emiteri više puta obraćali i jednoj i drugoj agenciji, problemi su samo delimično rešeni. Veliki broj „piratskih“ emitera i dalje opstaje u etru stvarajući dodatnu konkureniju, pored neloyalne konkurenije koju prave neprivatizovane radio i TV stanice. Stoga je neophodno da Vlada preko MUPa pruži podršku regulatornim telima u rešavanju ovog problema, odnosno da nadležna tužilaštva pokreću krivične postupke u skladu sa Krivičnim zakonikom Republike Srbije („Službeni glasnik RS“, br. 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009), za krivična dela koja se nesumnjivo vrše piratskim emitovanjem, i to iz člana 149. stav 2. KZRS (neovlašćeno sprečavanje ili ometanje emitovanja radio i televizijskog programa) i iz člana 353. KZRS (neovlašćeno bavljenje delatnošću za čije obavljanje je po zakonu ili drugim propisima donetim na osnovu zakona potrebna dozvola nadležnog organa). Na ovaj način omogućilo bi se privremeno oduzimanje emisione opreme piratskih emitera kao predmeta izvršenja krivičnog dela, odnosno kao predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku. Napominjemo da je ANEM već pokrenuo inicijativu i 26.02.2010. održao sastanak sa ministrom unutrašnjih poslova, Gospodinom Ivicom Dačićem, koji je pokazao spremnost da razmotri osnovanost uključivanja MUPa i moguća rešenja problema radiodifuzne „piraterije“. Ističemo da bi mera Vlade bila dodatni podsticaj za efikasno onemogućavanje rada nelegalnih emitera.

Takođe smatramo neophodnim da Ministarstvo finansija i drugi nadležni organi, u okviru poslova kontrole i revizije korisnika javnih sredstava i budžeta, utvrde i sankcionišu slučajeve

u kojima se nezakonito piratsko emitovanje finansira sredstvima iz budžeta, odnosno slučajeva u kojima se budžetskim sredstvima raspolaže u svrhu oglašavanja i zakupa vremena na "piratskim" medijima.

III SMANJENJE NAKNADA ZA EMITOVARJE PROGRAMA, UZ PROPISIVANJE JEDNAKIH NAKNADA ZA PRIVATNE I JOŠ NEPRIVATIZOVANE STANICE

Tražimo da se obezbedi dosledna primena Zakona o radiodifuziji, između ostalog i u pogledu pitanja prirode naknade koja se plaća za dobijeno pravo na emitovanje. Postojeći Pravilnik Republičke radiodifuzne agencije, na koji je Vlada dala saglasnost, određuje naknadu u obimu koji je viši od onog predviđenog zakonom. Naime, svrha naknade koja se plaća RRA, jeste obezbeđivanje samostalnosti i finansijske nezavisnosti tog regulatornog tela, drugim rečima pokrivanje troškova regulacije. Ukupan nivo naknada koje se naplaćuju od medija, treba da bude projektovan na način da pokriva realne troškove RRA i obaveznu rezervu, potrebne za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije, što ne podrazumeva i pokrivanje nerealnih troškova i planiranje suficita koji se zatim preliva u budžet. Činjenica da se poslednjih nekoliko godina suficit kretao i do 50%, ukazuje da su mediji neprimereno opterećeni previšokim iznosima naknada. Kada se na to doda da je, uprkos jasnim odredbama Zakona o radiodifuziji, postupak izdavanja dozvola za kablovsko i satelitsko emitovanje već dugi niz godina neregulisan, te da je na taj način RRA ostala uskraćena za prihode od naknada sve većeg broja kablovskih i satelitskih medija, može se zaključiti da će se najavljenim regulisanjem ove vrste emitovanja, otvoriti prostor za ozbiljno i značajno, a ne simbolično smanjenje naknada, koje ni na koji način neće ugroziti finansijsku nezavisnost regulatornog tela. Takođe, vrsta programa koji se emituje mora, shodno Zakonu, postati ključni kriterijum kod određivanja visine naknade, kako bi se i na taj način stimulisali naučni, obrazovni, umetnički, dečji i informativni programi i ulaganje u domaće stvaralaštvo. Za eventualne viškove naplaćenih naknada, neophodno je predvideti efikasne mehanizme vraćanja emiterima, odnosno njihovog usmeravanja u razvoj i unapređenje medijske scene.

Takođe, u situaciji u kojoj se okončanje procesa privatizacije javnih medija dalje odlaže, ne стоји више нijedan razlog за privilegovan položaj opštinskih i gradskih medija koji ne plaćaju naknade za dobijeno pravo na emitovanje programa, a kolektivnim organizacijama za autorska i srodna prava ih plaćaju u nižem iznosu od onih koje plaćaju privatni emiteri. Opštinski i gradski mediji nisu javni servisi, niti ispunjavaju osnovne preduslove javnih servisa. Ne ostvaruju principe univerzalnosti, raznolikosti, nezavisnosti i prepoznatljivosti koji se od javnih servisa s pravom očekuju. Iz tog razloga ne стоји ни основ за njihovu

privilegovanost u bilo kom smislu. Ovde posebno treba imati u vidu da su privilegije predviđene Zakonom o radiodifuziji svoje opravdanje imale u vremenskoj ograničnosti do isteka roka očekivane i oročene privatizacije, koji je jasno utvrđen Zakonom o radiodifuziji (31.12.2007.g.). Kako su rokovi za okončanje privatizacije davno istekli, privilegije predviđene Zakonom o radiodifuziji izgubile su svoje opravdanje i treba ih ukinuti. Privilegije u odnosu na korišćenje autorskog i srodnih prava, absolutno su neutemeljene u zakonu. I na ovaj način će se doprineti osnovanom povećanju prihoda RRA, što mora imati za posledicu i značajno smanjenje naknada koje emiteri plaćaju za dobijeno pravo emitovanja programa.

IV ZAVRŠETAK PROCESA PRIVATIZACIJE MEDIJA

Neophodno je da Vlada u najkraćem roku obezbedi okončanje procesa privatizacije javnih medija, posebno uzimajući u obzir da su se već odavno stekli uslovi za oduzimanje dozvola za emitovanje programa neprivatizovanim opštinskim i gradskim medijima. Održavanje postojećeg stanja u kome mediji pod upravljačkom, uređivačkom i programskom kontrolom lokalnih vlasti pretenduju na poziciju javnih servisa, ne ispunivši preduslove da to i budu, preti da istovremeno uguši i uruši i lokalnu i regionalnu komercijalnu radiodifuziju i javno informisanje na lokalnom i regionalnom nivou uopšte. Ako država i lokalne vlasti žele da zadrže javne opštinske i gradske medije, onda se, takođe u najkraćem roku, puna informacija o tome koliko građani za to treba da plate i o načinu na koji će se ta sredstva plaćati, kao i informacija o mehanizmima koji bi jemčili punu upravljačku, uređivačku i programsku nezavisnost s jedne, odnosno mehanizme odgovornosti javnosti, s druge strane, morali biti predstavljeni građanima. Neprihvatljivo je da se kroz propise kojima se regulišu manjinska prava, lokalna samouprava, ili kroz bilo koje druge propise, kreiraju osnovi za izbegavanje privatizacije, a da se istovremeno i ne nude rešenja za izazove eventualne zloupotrebe medija koji se finasiraju iz javnih prihoda.

V EDUKACIJA I FINANSIJSKA POMOĆ DRŽAVE MEDIJIMA ZA PRELAZAK NA DIGITALNO EMITOVLJANJE

Vlada Republike Srbije je Strategijom za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje radio i televizijskog programa u Republici Srbiji, krajnje ambiciozno kao datum potpunog prelaska na digitalno zemaljsko emitovanje televizijskog programa u Republici Srbiji utvrdila 4. april 2012. godine. Samom Strategijom, prava i obaveze komercijalnih emitera u procesu prelaska na digitalno emitovanje nisu definisani, osim što je konstatovano da će prava koja komercijalni emiteri imaju u skladu sa dozvolama koje važe duže od roka predviđenog za isključivanje analognog signala, biti poštovana. Akcionim planom uz Strategiju, rokovi za

precizno definisanje prava i posebno obaveza emitera, za koje se u jednom delu može očekivati da će podrazumevati i određene finansijske izdatke, počeli su da teku. Komercijalni emiteri ozbiljno su zabrinuti da će kašnjenjem sa realizacijom obaveza države po Akcionom planu biti dovedeni u situaciju da odluke od suštinskog značaja za svoj opstanak u digitalnom dobu donose u vremenskoj iznudici, odnosno što bi bilo još gore, budu dovedeni pred svršen čin. Takođe se kasni sa kampanjom koja bi vlasnike, upravljačke strukture i urednike pre svega lokalnih i regionalnih medija, kao i same lokalne samouprave upoznala sa procesom digitalizacije, izazovima, troškovima i aktivnostima koje njima predstoje i koje se od njih očekuju. Sve dosadašnje aktivnosti usmerene ka promociji digitalizacije, po pravilu su bile fokusirane na najveće urbane centre, kao što su Beograd, Novi Sad i Niš, što nije dovoljno. Takođe, informisanje fokusirano isključivo na građane kao krajnje korisnike digitalne radiodifuzije, zanemaruje činjenicu da će bez blagovremeno edukovanih i informisanih lokalnih medija i lokalnih samouprava, korist od procesa digitalizacije emitovanja televizijskog programa biti ozbiljno limitirana, a građani u opasnosti da ostanu bez lokalnih informacija i lokalnih sadržaja.

U navedenom smislu neophodno je da Vlada, odnosno nadležno ministarstvo, razradi i implementira adekvatne mehanizme informisanja i edukacije lokalnih i regionalnih medija i lokalnih samouprava o procesu digitalizacije. Takođe je neophodno utvrditi mehanizme finansijske pomoći medijima kako bi mogli da odgovore obavezama koje se od njih očekuju u procesu prelaska na digitalno emitovanje.

Osim toga, izdvajanje emisionog sistema iz RTS koje je učinjeno nakon dugogodišnjeg kašnjenja, nije dovelo ni do kakvog poboljšanja u medijskom sektoru, jer novo javno emisiono preduzeće i dalje nije funkcionalno i operativno. Stoga je neophodno uložiti dodatne napore da se, kroz kadrovska rešenja i na druge odgovarajuće načine, obezbedi da novo emisiono preduzeće postane funkcionalno, što bi, s jedne strane, doprinelo smanjenju troškova emitovanja, a sa druge, stvaranju uslova da to preduzeće istinski i u punoj meri odgovori obavezama koje se od njega očekuju u procesu prelaska na digitalno emitovanje.

VI FINANSIRANJE IZ BUDŽETSKIH SREDSTAVA, OGLAŠAVANJE U JAVNOM INTERESU I OGLAŠAVANJE JAVNIH PREDUZEĆA

Zakonom o lokalnoj samoupravi predviđeno je da se jedinice lokalne samouprave, preko svojih organa, u skladu s Ustavom i zakonom staraju o javnom informisanju od lokalnog značaja i obezbeđuju uslove za javno informisanje na srpskom jeziku i jeziku nacionalnih manjina koji se koriste na teritoriji opštine. Obezbeđivanje dela sredstava ili drugih uslova za

rad javnih glasila na jezicima nacionalnih manjina i etničkih zajednica, shodno Zakonu o javnom informisanju obaveza je i Republike i autonomne pokrajine. Briga i obezbeđivanje uslova za informisanje od lokalnog značaja i za informisanje na srpskom jeziku i jezicima nacionalnih manjina, ne ostvaruje se nužno kroz vlasnička prava nad medijima. Naprotiv, upliv države u medijsko vlasništvo je put za diskriminaciju komercijalih u odnosu na državne medije i izvor permanentne opasnosti od zloupotreba medija u partikularne interese lokalnih i manjinskih oligarhija. Zato je važno da se sfinansiranje javnog informisanja iz budžetskih sredstava, koje je shodno važećim propisima obaveza države i lokalnih samouprava, reguliše na način koji će obezbediti da se ta sredstva dodeljuju u postupcima koji podrazumevaju javnost, nediskriminacionost i objektivnost.

Neophodno je intenzivirati kampanje koja Vlada, ministarstva i drugi državni organi vode radi promocije različitih društveno korisnih aktivnosti ili onih namenjenih rešavanju ili ukazivanju na društvene probleme i važne socijalne teme. Istovremeno je potrebno obezbediti da način na koji se sredstva za takve kampanje plasiraju medijima, bude transparentan, nediskriminacion i objektivan. Isto bi moralo da važi i za oglašavanje javnih preduzeća, a posebno kada je reč o postupku javnih nabavki i načinu primene Zakona o javnim nabavkama, jer se izuzimanjem oglašavanja iz režima javnih nabavki otvara prostor za zloupotrebe.

VII LIBERALNIJI ZAKON O OGLAŠAVANJU I PRECIZNIJI PODZAKONSKI AKTI DO NJEGOVOG USVAJANJA

Restriktivni propisi o oglašavanju i njihovo neadekvatno tumačenje, predstavljaju ozbiljnu smetnju razvoju medijskog tržišta. Veliki deo problema leži u samom zakonu, ali deo i u neadekvatnom regulatornom kapacitetu Republičke radiodifuzne agencije. Na udaru su građani, izloženi teroru prikrivenog oglašavanja i prelivanja oglasa na najrazličitije programske sadržaje u kojima im nije mesto, ali i deo medejske scene koji poštije odgovarajuće standarde, čime gubi na konkurentnosti u odnosu na one čije se oglušivanje o standarde ne sankcionise. Takođe, ne postoje bilo kakve informacije koje bi ukazivale da Republička radiodifuzna agencija vrši nadzor koji joj je zakonom poveren, a tiče se načina prodaje oglasnog prostora na programima ustanova javnog radiodifuznog servisa. I najzad, javni servis direktno konkuire komercijalnim emiterima u nejavnim aktivnostima, konkretno u emitovanju programa koji nisu od opšteg interesa, kojima se ne zadovoljavaju potrebe odnosno ne ostvaruju prava građana i drugih subjekata u oblasti radiodifuzije. Na primer, da li se emitovanjem velikog broja igara na sreću na programima javnog servisa zadovoljavaju potrebe građana i ostvaruju njihovi interesi u oblasti radiodifuzije, ili se pak

zadovoljavaju komercijalni interesi RTS-a? Da li je ovakva konkurencija, u svetlu finansiranja RTS-a pretplatom i iz javnih prihoda, lojalna, odnosno da li je finansiranje RTS-a pretplatom i iz javnih prihoda u uslovima u kojima ne postoji jasno računovodstveno razdvajanje i prihoda i rashoda javnog servisa, uopšte legitimno?

Novi Zakon o oglašavanju je u pripremi i on treba da doprinese prevazilaženju nedostataka postojećeg zakona i usklađenosti pravnih pravila iz ove oblasti sa evropskim standardima. Međutim, smatramo da je nephodno već sada insistirati na računovodstvenom razdvajanju i prihoda i rashoda javnog servisa, kao i definisanju jasnog i logičnog seta pravila o oglašavanju kojih bi se svi elektronski mediji, dakle i javni servis, pridržavali, što je u nadležnosti Republičke radiodifuzne agencije. To podrazumeva i doslednu primenu zakonom predviđenih ograničenja u odnosu na javni servis (šest minuta oglasnih poruka po satu programa, a ne šest minuta oglasnih poruka po satu programa na svakoj od mreža), ali i dosledan nadzor nad poštovanjem takvih pravila, kao i nad poštovanjem zakonom predviđenih ograničenja javnog servisa koja se tiču prodaje oglasnog prostora unapred i prodaje oglasnog prostora jednom licu ili grupi povezanih lica. Cilj svih navedenih mera morao bi da bude, s jedne strane, puno ostvarivanje funkcije javnog servisa, a sa druge, razvoj tržišta oglašavanja i lojalne konkurencije na tom tržištu.

VIII IZMENE ZAKONA O JAVNOM INFORMISANJU

Vlada svoje dobre namere prema medijskom sektoru, ako ih ima, može dokazati i tako što bi Narodnoj skupštini, i pre odluke Ustavnog suda u postupku za ocenu ustavnosti prošlogodišnjeg Zakona o izmenama i dopunama Zakona o javnom informisanju, sama predložila njegove izmene. Podsećamo, predlog za ocenu ustavnosti Zakona Ustavnom суду krajem septembra podneo je Zaštitnik građana Saša Janković. Navedene izmene Zakona o javnom informisanju sadrže čitav niz spornih odredbi. Prvo, predviđaju da javno glasilo može osnovati samo domaće pravno lice, iako je Ustavom predviđeno da je svako sloboden da bez odobrenja, na način predviđen zakonom, osniva novine i druga sredstva javnog obaveštavanja, a što bi opet, nesumnjivo, moralo da obuhvati makar svako fizičko lice. Drugo, izmene zabranjuju prenos i raspolaganje pravom na javno glasilo ili pravom na izdavanje javnog glasila, što je u suprotnosti sa Ustavom zajemčenim pravom na mirno uživanje imovinskih prava stečenih na osnovu zakona, sa ustavnim jemstvom slobode preduzetništva, te sa zaštitom prava stečenih ulaganjem kapitala na osnovu zakona, za koja Ustav garantuje da zakonom ne mogu biti umanjena. Treće, izmene propisuju zabranu izdavanja javnog glasila koje nije upisano u registar javnih glasila i propisuje novčanu kaznu za privredni prestup izdavanja javnog glasila koje nije upisano u Registar javnih glasila, što je nesaglasno

Ustavu, koji podrazumeva pravo svakoga da javno glasilo izdaje slobodno od bilo kakve prethodne radnje vlasti, kao što je i registracija. Četvrto, navedene izmene propisuju privredne prestupe, iako je Zakonom o privrednim prestupima određeno je da je privredni stup drugštevno štetna povreda propisa o privrednom ili finansijskom poslovanju, a ne povreda propisa o javnom informisanju. Takođe, odredbama o privrednim prestupima, prekoračuje najviše dopuštene mere novčanih kazni za privredne prestupe, odnosno određuje ih na način koji Zakon o privrednim prestupima ne predviđa. Mera ugrožavanja slobode izražavanja koju ovaj zakon predstavlja, istovremeno je i prepreka uspostavljanju odnosa poverenja između medijskog sektora i vlasti.

IX ZAKON O NEDOZVOLJENOJ MEDIJSKOJ KONCENTRACIJI

Medijska koncentracija je trend razvoja tržišta u kojem se broj medijskih kompanija i broj onih koji kontrolišu te medijske kompanije smanjuje. Ovaj trend je neminovnost i na srpskom tržištu, na kome postojeći broj medijskih kompanija dugoročno neće moći da opstane. Koncentraciji je, uprkos njenim pozitivnim stranama, nužno postaviti određene granice kako vlasništvo ne bi bilo u toj meri koncentrisano da bi jednog ili nekolicinu vlasnika medija ili medijskih grupa dovelo u položaj koji može biti zloupotrebljen na štetu političkog pluralizma i demokratskih procesa u društvu, koji bi takvom vlasniku ili vlasnicima obezbedio da određuju i nameću teme javne debate, utiču na javno mnjenje i oblikuju ga. Postojeća odredba Zakona o javnom informisanju kojom je zabranjen svaki vid monopolja u oblasti javnog informisanja ima više deklarativen karakter, budući da ne određuje nivo dominacije koji bi se smatrao monopolom, niti sadrži jasan mehanizam za njegovo sprečavanje. Zakon o radiodifuziji zabranjuje koncentraciju vlasništva nad elektronskim medijima, kao i unakrsno medijsko vlasništvo, odnosno istovremeno vlasništvo i elektronskih i štampanih medija, ali i ovo na način koji je neprimeren predstojećoj digitalizaciji. Najzad, regulisanje medijske koncentracije kao svoju nužnu pretpostavku ima i transparentnost medijskog vlasništva. Prošlogodišnje izmene Zakona o javnom informisanju kojima je uveden Registr javnih glasila, ne obezbeđuju transparentnost medijskog vlasništva, a sa druge strane propisana zabrana izdavanja javnog glasila koje nije upisano u registar, nesaglasna je Ustavu. Smatramo da je stoga neophodno doneti Zakon o medijskoj koncentraciji i javnosti medijskog vlasništva, a da dobra polazna osnova za to može biti nacrt koji je još 2008. godine izradila radna grupa Ministarstva kulture, s tim da bi ga svakako trebalo upodobiti uslovima predstojeće digitalizacije.

X USKLAĐIVANJE OSTALIH PROPISA SA MEDIJSKOM REGULATIVOM

Neophodno je da se sa medijskom regulativom hitno usklade propisi koji su poslednjih godina donošeni, a koji su u suprotnosti sa Zakonom o javnom informisanju i Zakonom o radiodifuziji. Oni su doprineli da se zaustavi proces obavezne privatizacije medija predviđen medijskim zakonima i onemogućili uspostavljanje funkcionalnog medijskog tržišta, koje je neophodno da bi mediji opstali. Istovremeno bi i medijske propise trebalo harmonizovati sa evropskim pravnim okvirom, a posebno sa Direktivom o audiovizuelnim medijskim uslugama. Rad na nacrtima novih propisa - Zakona o radiodifuziji i Zakona o oglašavanju, na kome radi radna grupa Ministarstva trgovine i usluga, može biti doveden u pitanje, ako Vlada i o čitavom nizu drugih pitanja oko kojih postoje razmimoilaženja u javnosti ne bude zauzela jasne stavove i kasnije ih se dosledno pridržavala. Najšire konsultacije u procesu izrade Strategije razvoja medijskog sektora mogu biti način na koji bi se do takvih stavova došlo.

XI OBEZBEĐIVANJE SREDSTAVA ZA SUFINANSIRANJE PROJEKATA U OBLASTI INFORMISANJA I POVOLJNIH KREDITNIH LINIJA ZA PODRŠKU MEDIJIMA

Neophodno je da Vlada obezbedi Ministarstvu kulture dodatna sredstva iz tekuće budžetske rezerve, koja će biti namenjena za sufinansiranje projekata u oblasti informisanja. Istovremeno, napominjemo da ta sredstva ne treba da budu uplaćena pod šifrom 221 (promet usluga), kao što je to bio slučaj prošle godine, jer nisu u pitanju usluge, a i zato što su korisnici tih sredstava onda obavezni da plate i PDV, što uz učešće od 20% i plaćanje ostalih poreza i doprinosu značajno umanjuje podsticajni potencijal koji bi ovakva mera inače imala. Takođe je neophodno obezbediti da način na koji se sredstva za sufinansiranje projekata u oblasti informisanja plasiraju medijima, bude transparentan, nediskriminoran i objektivan.

Potrebno je da Vlada, i mimo navedenih sredstava, obezbedi i generalno povoljne uslove kreditiranja medija u Srbiji.